

Merihaan Veneseura ry:n lausunto Hakaniemenrannan ja Sörnäistenrannan kaavaluonnoksesta Oas 1176-01/16 HEL 2013-002028

3.11.2016

Tärkeimmät näkökohdat Merihaan Veneseuran kannalta

Merihaan huvivenesatama on tärkeä osa merellistä Helsinkiä Merihaka-Hakaniemi-Kallio-Sörnäinen alueella. Merihaan Veneseura on vuokrannut satamaa Helsingin kaupungilta vuodesta 1975 lähtien. Tällä hetkellä veneilyn suosio on selvästi kasvussa. Siksi seuran toimintamahdollisuudet tulisi turvata alueella myös tulevaisuudessa.

Merihaan sataman venepaikkojen määrä tulisi säilyttää vähintään nykyisellään.

Hakaniemenrannan ja Nihdin välisen raitiotiesillan alituskorkeuden olisi oltava riittävä, että pienet ja keskikokoiset moottoriveneet mahtuvat sillan alta.

Kaavaluonnoksen suunnitelma sijoittaa satama pienveneille, kajakeille ja sup-lautailulle on kannatettava, edellyttäen, että suunnitelma turvaa laituripaikat Merihaan Veneseuran jäsenten moottoriveneille sekä mahdollisille pienveneille ja kajakeille. Näin toteutettuna uusi satamakokonaisuus antaisi mahdollisuuden ohjattuun pienveneilyyn Merihaassa myös lapsille ja nuorille. Uuden sataman yhteyteen tarvitaan huolto- ja säilytysrakennus sekä wc- ja pukeutumistilat.

Merihaan Veneseura tarjoaa käyttäjälähtöistä asiantuntija-apuaan Helsingin kaupungille, ja esittää, että Merihaan satama-alueen suunnittelu tehdään yhteistyössä Merihaan Veneseuran kanssa.

Yleistä kaavaluonnoksesta

Alueelle on nyt suunniteltu huomattavaa lisärakentamista, joka muuttaa Merihaan ja sen lähiympäristön kaupunkikuvaa sekä näkymiä Kruununhakaan ja merelle merkittävästi. Riskinä on alueen viihtyisyyden ja toiminnallisuuden kärsiminen. Nykyinen Merihaka on historiansa aikana muuttunut osaksi merellistä kaupunkikuvaa, ja edustaa aikansa kaupunkisuunnittelua. Rantaan suunnitellut korkeat rakennukset muokkaavat maisemaa myös Hakaniemen torin suuntaan, ja katkaisevat maisemallisen yhteyden torilta Kruununhakaan päin.

Rantojen täytöt jo ennestään kapeassa Siltavuorensalmessa tulevat muokkaamaan alueen merellistä luonnetta, ja tämä tuottaa haasteita vilkkaalle vesibussi- ja huviveneliikenteelle.

Kaavaluonnoksen suunnitteluperusteissa on ehdotettu 100 000-150 000 kerrosneliömetrin lisärakentamista, jonka määrä tulisi tarkistaa rakentamisen tiiveyden ja kerroskorkeuksien osalta. On mahdollista, että Sörnäisten rantatien eteläpuolinen rakentaminen katkaisee maiseman Lintulahdenkadun ja Hämeentien välisiltä kortteleilta - mikäli rakennusten massoittelussa ei huomioida riittävästi näkymiä.

Rantojen varaaminen julkiseen käyttöön on hyvä asia, siten että ranta-alueiden

suunnittelua pitää tehdä yhdessä alueen nykyisten ja tulevien toimijoiden kanssa. Kaavaluonnoksessa rannoille suunnitellut katutaso liiketilat elävöittävät ympäristöä, ja tästä lähtökohdasta jatkosuunnittelussa tulee huomioida ja painottaa merellisen ympäristön palveluja.

Rantojen julkisen tilan tulisi tarjota mahdollisuuksia monipuoliselle asukkaiden virkistystoiminnalle. Merihaan ja Sörnäisten rantatien eteläpuolen rannat ovat merkittävä luontoyhteys myös Kallion asukkaille. Rantojen toimintojen jäsentely ja riittävät istutukset sekä viheralueet parantaisivat alueen nykytilannetta.

Merihaan rannat ovat nykyisellään suosittuja heittokalastuspaikkoja, koska Suvilahden syvänteet houkuttelevat etenkin syksyisin kuhaparvia. Rantojen rakentaminen ja raitiotiesilta Kalasatamasta Merihakaan tulisi suunnitella siten, että kalastusmahdollisuudet säilyvät, ja veden laatu ei heikenny.

Kaavaluonnoksessa on ehdotettu melonta- ja soutusatamaa, joka mahdollistaa melonnan, suppailun, soutuveneet, sekä mahdollisesti jollapurjehduksen. Merihaan Veneseura kannattaa suunnitelmaa, kunhan melonta- ja soutusataman yhteyteen varataan riittävästi säilytystilaa kajakeille, SUP-laudoille sekä kevytveneille, joilla pääsee raitiotiesillan alta.

Puisto Hakaniemenrannassa Merihaan kohdalla on selkeä parannus alustaviin luonnoksiin nähden, edellyttäen että puiston jatkosuunnittelussa huomioidaan puiston ja venesataman sovittaminen alueelle - tavoitteena avoin ja viihtyisä merellinen ympäristö, jossa kaikkien käyttäjien on turvallista toimia.

Hakaniemenrannan ja Nihdin välisen raitiotiesillan keskiosan alituskorkeutta tulisi vielä selvittää lisää, koska mahdollinen ja valitettavan todennäköinen merenpinnan nousu sulkee sillan pohjoispuolen käytännössä kokonaan veneilyltä. 2,5-3 metrin alituskorkeus mahdollistaisi myös pienten ja keskikoisten moottoriveneiden pääsyn sillan pohjoispuolelle.

Merihaan ranta-alue tulisi toteuttaa riittävän matalaksi, jotta nykyisen kaltaiset toiminnalliset yhteydet mereen säilyvät. Kulttuurisaunan vieressä oleva septityhjennysaseman huoltolaituri on muodostunut suosituksi uimapaikaksi, mutta on aiheuttanut vaaratilanteita veneliikenteen kanssa, koska aallonmurtajan takana olevia uimareita on vaikea havaita etenkin ilta-auringossa. Uimapaikan uusi sijainti tulisi määrittää siten, että se olisi mahdollisimman turvallinen.

Merihaan veneseuran tarpeet

Merihaan veneseura on perustettu 1974 merihakalaisten toimesta, ja huomattava osa jäsenistöstä asuu Merihaan, Sörnäisten ja Kallion alueella. Seurassa on tällä hetkellä 179 jäsentä ja 100 venepaikkaa. Viime vuosina on ollut jatkuvasti jäsenyys- ja venepaikkakyselyitä etenkin suurempien matkaveneiden osalta. Kysyntään vaikuttaa sataman keskeinen ja melko suojainen sijainti hyvien liikenneyhteyksien ääressä. Vuosina 2015-2016 seuraan on liittynyt 40 uutta jäsentä. Seuran kävelyaisa- ja peräpoijupaikkojen käyttöaste on nykyisellään 100 %. Tulevaisuudessa seura pystyisi palvelemaan myös Kalasataman asukkaita järjestäytyneen veneilytoiminnan muodossa, mikäli sataman toimintaedellytykset ja venepaikkojen lukumäärä turvataan. Riittävä venepaikka- ja jäsenmäärä mahdollistaa monipuolisen toiminnan myös veneilykoulutuksen muodossa.

Merihaan puoleinen ranta-alue pitäisi toteuttaa mahdollisimman avarana ja helposti valvottavana. Sataman kohdalla on huomioitava myös Merihaan Veneseuran jäsenten omaisuuden (veneet ja niiden kalusto) turvaaminen riittävillä porttiratkaisuilla. Paras ratkaisu olisi, jos ponttoonilaiturit liitettäisiin rannan suuntaiseen kulkulaituriin. Tällöin kulku laitureille olisi yhden portin takana.

Merihaan Veneseuralla ei ole tällä hetkellä huoltorakennusta Merihaassa. Seuran tavoitteena olisi saada uusi sataman huoltorakennus puistoalueelle. Rakennuksen toimintoina voisivat olla esimerkiksi kioski/kahvila, WC sekä sataman vartiotila (seuramme jäsenet vartioivat satamaa veneilykauden aikana). Satama pystyisi huoltorakennuksen myötä palvelemaan myös vierassatamana, joka ei nykytilanteessa ole mahdollista. Sataman jätehuolto olisi mahdollista sijoittaa huoltorakennuksen yhteyteen (nykyinen jäteastia jää raitiotielinjauksen alle).

Toteutuessaan esitetty asemakaava vähentäisi sataman venepaikkoja etenkin tulevan raitiotiesillan eteläpuolella. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että venepaikoille on Merihaassa jatkuvaa kysyntää, ja isompien veneiden paikat ovat tällä hetkellä täynnä. Paikkojen väheneminen ei edistä merellisen Helsingin toteutumista Merihaka-Hakaniemi-Kallio -alueella, jossa Merihaan satama on suurin yksittäinen veneilysatama. Lisäksi sataman keskeinen sijainti on mahdollistanut veneilyn ilman auton omistamista. Tämä on erittäin tärkeää monelle seuran jäsenelle, joille sekä veneen että auton omistaminen ei olisi mahdollista tai tarkoituksenmukaista.

Merihaan sataman venepaikkojen määrä tulisi säilyttää vähintään nykyisellään ja olisi turvattava sekä purje- että moottoriveneily. Raitiotiesillan havainnekuviin on esitetty venesatama sillan Nihdin puoleiseen päähän. Liikuntavirastosta saadun tiedon mukaan sinne on tarkoitus sijoittaa osa sillan pohjoispuolelle jäävistä venepaikoista. Merihaan veneseura aikoo selvittää tulevia venepaikkaratkaisuja yhteistyössä liikuntaviraston kanssa.

Kaavaluonnoksen havainnekuvasssa laiturit on piirretty nykyiseen laiturijärjestelyyn verrattuna epärealistisen lähelle toisiaan. Laitureiden välin on käytännössä oltava 35-40 metriä. Valtaosa Merihaan Veneseuran ja Liikuntaviraston laitureissa olevista veneistä on 9 metrin aisapaikoilla, veneiden pituuden ollessa jopa 10-12 metriä. Laitureiden väliin tarvitaan riittävä veneiden kääntymistila. Näin vältetään kovalla tuulella veneille ja laitureille aiheutuvat vahingot.

Kulku laitureille on toteuttava sujuvaksi ja esteettömäksi. Laitureiden on oltava lukittavien porttien takana, jotta veneisiin ja niissä olevaan omaisuuteen kohdistuvalta ilkevallalta ja varkauksilta vältytään mahdollisimman hyvin. Vieras- ja asiointipysäköinti on turvattava mikäli Hakaniemenrannan pysäköintipaikat poistuvat. Pysäköintiä suunniteltaessa tulee huomioida myös Merihaan Veneseuran huoltoliikenne ja lyhytaikainen pysäköinti veneiden purkamisen ja lastaamisen ajaksi.

Aallonmurtaja on venesatamalle välttämätön vilkkaan veneiden ohikulkuliikenteen takia. Aiempina vuosina laiturit ovat vaurioituneet voimakkailla kaakkoismyrskyillä myös veneilykauden aikana. Mikäli aallonmurtaja olisi kiinteä, voisi sen sisäpuolella olla venepaikkoja ja esimerkiksi septityhjennyspiste. Myös mahdollinen huoltorakennus voisi sijaita aallonmurtajalla.

Tulevaisuudessa sataman huoltolaituri ja septitankin tyhjennys on sijoitettava erilleen uimalaiturista. Tällä hetkellä nykyistä septityhjennyslaituria käytetään laajasti uimalaiturina,

mikä hankaloittaa veneiden käymälöiden ja pilssien tyhjennystä ja voi aiheuttaa uimareille vaaratilanteita.

Merihaan veneseuran huoltolaituri sijaitsee nykyisin Merihaan pohjoispuolen rannassa. Sitä käytetään mastojen nostoon ja laskuun keväisin ja syksyisin. Merihaan Veneseurassa purjeveneiden osuus on yli 60 %. On tärkeää, että satamassa on myös jatkossa paikka, jossa pääsee nosturiautolla laiturin viereen. Mikäli etelärantaan ei pystytä toteuttamaan tällaista paikkaa, Merihaan veneseura esittää, että tulevan huoltolaiturin yhteyteen sijoitettaisiin kiinteä mastonosturi.

Rakentamisen vaiheistus

Rakennusaikainen vaiheistus on toteutettava siten, että sataman toiminnot on mahdollista säilyttää myös rakentamisen aikana. Pohjoisosan paikkoja korvaavat laituriportit on ratkaistava ennen raitiotiesillan rakentamista.

Ranta-alueen mittavat täytöt on toteutettava siten, että varsinaisella veneilykaudella satama-alue on käytettävissä. Myös huoltoliikenne satama-alueelle tulee huomioida.

Helsingissä 3.11.2016 Merihaan Veneseura ry

varakommodori Keijo Virtanen